

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 6804-12-08 בונפרד ואח' נ' המכללה לחשמל בע"מ ואח'

בפני כב' השופטת כאמלה ג'דעון

תובעים

1. ציון בונפרד
2. יוסף גדבאן
3. תאמר טנטורי
4. עסאם ח'יר
5. סמאח ח'יר
6. אסמאא ג'באלי
7. חוסאם ג'באלי
8. מאהר אבו בדר

נגד

נתבעים

1. המכללה לחשמל בע"מ
2. צביקה שורצמן
3. מדינת ישראל - משרד התעשייה המסחר והתעסוקה

פסק דין

האם אחראית מדינת ישראל שהיא נתבעת מס' 3 (להלן "הנתבעת"), בכובעה כמשרד התעשייה המסחר והתעסוקה, לנזקים שנגרמו לתובעים עקב אי השלמת לימוד קורס אופטיקה במכללה לחשמל בע"מ, כתוצאה מקריסתה הכלכלית של המכללה?

זוהי השאלה העומדת להכרעה בתביעה דנן.

1. המכללה לחשמל בע"מ שהיא נתבעת מס' 1 (להלן "המכללה"), הינה מכללה פרטית אשר נוהלה בתקופה הרלוונטית לתביעה על ידי נתבע מס' 2 מר צביקה שורצמן (להלן "הנתבע"), ועסקה בהכשרת בעלי מקצוע בתחום החשמל והאופטיקה.

2. בחודש 11/06 נרשמו התובעים ללימודי קורס אופטיקה מסוג 2 במכללה. שכר הלימוד עמד על סך של 25,000 ₪. הלימודים היו אמורים להימשך כשנתיים, מתוכם 524 שעות עיוניות ו-400 שעות מעשיות. בסיום הלימודים, היו אמורים התובעים לקבל, על פי הבטחת הנתבע, תעודת גמר ותעודת הכשרה מקצועית המוכרת על ידי משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה (להלן "משרד התמ"ת").

3. לטענת התובעים, במעמד ההרשמה, הציג בפניהם הנתבע אישור של משרד התמ"ת על שם המכללה, שכותרתו "אישור הפעלת פיקוח מקצועי לשנת תקציב 31.12.2007-1.1.2007", ובו נרשם:

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 6804-12-08 בונפרד ואח' נ' המכללה לחשמל בע"מ ואח'

"על יסוד בקשתכם והמלצת הפיקוח המקצועי והממונה
המחוזי ניתן בזה אישור הטלת פיקוח משרדנו על קורסים
במקצועות:

- חשמלאי מסוייג – מתח גבוה
-
- אופטיקאות סוג 2" (ההדגשה אינה במקור)

בתחתית המסמך נרשם:

"אישור זה כפוף למילוי אחר התנאים האמורים בכתב
ההתחייבות עליו חתמתם. הערה: האישור מותנה בהעסקת
מזכירה בזמן הפעלת הקורסים"

האישור צורף כנספח ד' לתצהירי התובעים, והוא יכונה להלן "אישור ההכרה" או
"הפיקוח".

בהתבסס על אישור זה, הודיע להם הנתבע כי המכללה הינה בעלת אישור הפעלת פיקוח
מקצועי מטעם משרד התמ"ת, וכי בסיום הלימודים הם יקבלו תעודת גמר מקצועית
המוכרת על ידי התמ"ת.

4. בנוסף, עובר להרשמה, ערכו התובעים בדיקה באתר הרשמי של משרד התמ"ת באינטרנט
ומצאו כי המכללה מופיעה ברשימת בתי הספר הזוכים להכרה מטעם התמ"ת (דף
האינטרנט צורף כנספח ב' לתצהירי התובעים).

5. לטענת התובעים, בהסתמכם על המידע שהופיע באתר הרשמי והמצג שהוצג בפניהם על ידי
הנתבע שלפיו כאמור, המכללה הינה בעלת הכרה מאת משרד התמ"ת וכי מוטל עליה פיקוח
מקצועי מטעמו, הסכימו התובעים להירשם למכללה.

6. במשך תקופה של שנה ושלושה חודשים, השתתפו התובעים ברוב השיעורים וסיימו את
השלב העיוני של הקורס. לאחר סיום השלב הזה, החל הנתבע לדחות את תחילת השלב
המעשי – שלב המעבדה – בטענות שונות, עד אשר לבסוף הפסיק לענות לטלפונים, והתובעים
הבינו כי הציוד והמעבדה שהובטחו להם אינם בנמצא, וכי כל השקעתם בלימודים העיוניים
ירדה לטמיון.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 6804-12-08 בונפרד ואח' נ' המכללה לחשמל בע"מ ואח'

7. משמצאו עצמם עומדים בפני שוקת שבורה, פנו התובעים לנתבעת בתור זו שנתנה את אישור הפיקוח שלה על הקורס, בדרישה למצוא להם פתרון שיאפשר להם להשלים את השלב המעשי ולקבל תעודת הכשרה. אולם הם הופתעו לגלות כי הנתבעת לא ידעה על קיום הקורס וכי לא הוטל פיקוח מקצועי מטעמה עליו, ומשכך פניותיהם נדחו על ידה.
8. מכאן הגשת התביעה שבה עתרו התובעים לחייב את הנתבעים באחד משני סעדים: הראשון, הכרה בלימודים העיוניים ומציאת פתרון שיאפשר להם להמשיך בלימודים המעשיים והשלמתם, וקבלת תעודת מקצוע המוכרת על ידי הנתבעת. הסעד החלופי הוא חיוב הנתבעים במלוא הנזקים שנגרמו להם עקב הפסקת לימודיהם בנסיבות שתוארו לעיל.
9. לצערי כל הניסיונות להביא את התובעים והנתבעת להסכמה כלשהי לא צלחו, ומכאן הצורך במתן פסק דין.
10. תובע מס' 1 לא התייצב לדיון ולא הוכיח את תביעתו, ומשכך דין תביעתו להדחות.
- נתבעים 1 ו-2 לא הגישו כתבי הגנה ולא השתתפו בהליך, ומשכך דין התביעה נגדם להתקבל.
11. נותרה אפוא להכרעה המחלוקת שבין התובעים 2-8 (להלן "התובעים") לבין הנתבעת והמתמקדת כאמור בשאלה האם חלה על הנתבעת חובה לפצות את התובעים בגין נזקיהם הנטענים?
12. **טענות הצדדים**
- התובעים טוענים כי הנתבעת חבה כלפיהם מכח פקודת הנזיקין בשל רשלנותה ו/או חוסר זהירותה שהתבטאו בפרסום מידע מטעה באתר הרשמי שלה באינטרנט ובהצגת מצג שווא רשלני בעניין הטלת פיקוח מקצועי על המכללה, וכן באי עריכת בדיקות תקופתיות למכללה ואי וידוי קיום תנאי האישור ורכישת ציוד מעבדה, ואי בדיקת איתנותה הפיננסית של המכללה.
- הנתבעת לעומתם טענה כי לא חלה עליה חובת זהירות כלפי התובעים, וכי אף אם חלה עליה חובה כאמור, הרי לא קיים קשר סיבתי בין המעשים הרשלניים המיוחסים לה לבין הנזק הנטען על ידי התובעים, ואשר נגרם כתוצאה מקריסתה הכלכלית של המכללה ולא כתוצאה מאי הטלת פיקוח מקצועי על ידה. עוד טענה הנתבעת כי היא מעולם לא ערבה לאיתנותה הפיננסית של המכללה, וכי היא לא יכולה היתה לצפות, ולא היתה צריכה לצפות, ברמה הטכנית והנורמטיבית, שעיון באישור ההכרה הראשוני ובאתר התמ"ת

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 6804-12-08 בונפרד ואח' נ' המכללה לחשמל בע"מ ואח'

יכולים להוביל למסקנה שהתמ"ת מפקח מבחינה פיננסית על המכללה, ומשכך הסתמכותם של התובעים על אישור הפיקוח ו/או על המידע באתר התמ"ת, כערובה לחוסנה הכלכלי של המכללה, הינה בלתי סבירה. עוד הוסיפה וטענה כי ההכרה שניתנה למכללה על ידה הינה **הכרה ראשונית**, וכי אישור הפיקוח שניתן על ידה כפוף לקיום תנאים כפי שצוין בו, תנאים אשר לא קוימו על ידי המכללה, ומשכך לא הוטל פיקוח מקצועי מטעמה על המכללה. לחילופין טענה הנתבעת כי אף אם הוטל פיקוח מקצועי כאמור, הרי המדובר בפיקוח שמתייחס לתכנית הלימודים וטיב ההוראה, ואין בו משום פיקוח פיננסי או מתן ערבות ליציבותה הכלכלית של המכללה.

13. העדויות

מטעם התובעים העידו התובעים 2 עד 8.

מטעם הנתבעת העידו גב' אדית פולק ששימשה כמפקחת מקצועית על תחום האופטיקה מטעם משרד התמ"ת בתקופה הרלוונטית לתביעה, וגב' ברוריה בן הרוש שמילאה תפקיד של רכזת בכירה של בתי הספר העסקיים במשרד התמ"ת מחוז חיפה.

14. השאלה שבמחלוקת

גרסת התובעים בדבר הסתמכותם על אישור הפיקוח ועל המידע שהופיע באתר הרשמי בהירשמש למכללה, לא נסתרה, ומכאן שעיקר המחלוקת בתביעה דנן הינה מחלוקת משפטית, והיא מתמקדת כאמור בשאלה האם חלה על הנתבעת החובה לפצות את התובעים בגין הנזקים הנטענים על ידם?

על מנת לדון במחלוקת זו, אפרט להלן את תהליך מתן הכרה לבית ספר עסקי כפי שעלה מעדויותיהן של עדות ההגנה, ואת משמעותו של אישור ההכרה/הפיקוח שניתן למכללה כמצוין לעיל.

15. הליכי מתן הכרה לבית ספר עסקי

שתי עדות ההגנה תיארו בעדותן את הליכי מתן הכרה לבית ספר עסקי והחלת הפיקוח של משרד התמ"ת. ככלל, על פי עדותה של גב' בן הרוש, כל בית ספר רשאי לקבל את אישורו ופיקוחו של האגף להכשרה ולפיתוח כח אדם מטעם משרד התמ"ת (להלן "האגף") על ביצועו ויישומו של קורס עסקי מוכר, לאחר שעמד בתנאי הסף שנקבעו על ידי האגף במסגרת נוהל הקרוי "נוהל מתן הכרה ופיקוח-קורסים להכשרה מקצועית בבתי ספר

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 08-12-6804 בונפרד ואח' נ' המכללה לחשמל בע"מ ואח'

עסקיים" (להלן "הנוהל"). לנוהל זה שתי גרסאות, אחת שנכנסה לתוקף בשנת 2003 (נספח א-1 לתצהירה של גב' בן הרוש נ/4), ושנייה שהינה גרסה מורחבת שהוצאה בשנת 2007 (נספח א-2 לתצהירה של גב' בן הרוש). מתן הכרה והחלת הפיקוח בקורסים עסקיים מוכרים נועדו להבטיח רמת לימודים על פי סטנדרטים מקצועיים ותוכניות לימודים מאושרות הנקבעים ומבוקרים על ידי האגף. תלמידי קורס עסקי מוכר העומדים בדרישות האגף והבחינות מטעם האגף, זכאים לקבלת תעודת גמר, רשיון או תעודת הסמכה של משרד התמ"ת.

16. לדברי גב' בן הרוש, קיימים שני שלבים עיקריים לצורך מתן הכרה ופיקוח של משרד התמ"ת לבית ספר עסקי עבור קורס מסוים. שלב ראשון הינו שלב קבלת "אישור הכרה ופיקוח" המהווה אישור עקרוני כלשונה, שניתן לבית ספר עסקי על ידי האגף. אישור זה מעיד על כך שבית הספר עמד בדרישות והתנאים הרלוונטיים כגון צוות מורים מתאים, התאמת המבנה, תשתיות, סדנאות, ציוד וכו', והוא ניתן לאחר שמפקח מקצועי מבקר בבית הספר ומוודא את קיומם של הדרישות ו/או התנאים הנ"ל. אישור זה הוא האישור שכונה בענייננו "אישור ההכרה או הפיקוח" (ראה סעיף 3 לעיל), והוא ניתן למכללה בעקבות ביקור של המפקחת המקצועית מטעם התמ"ת גב' אדית פולק במכללה, ביום 31.8.06, שבמהלכו מצאה כי המכללה עומדת בכל התנאים הנדרשים לצורך קיום קורס אופטיקאות סוג 2 מבחינת ציוד, התאמת מבנה, כישורי צוות ההוראה, וקיום מעבדת אופטיקה.

17. השלב השני למתן הכרה ופיקוח של משרד התמ"ת הוא שלב קבלת "מספר פעולה" המהווה אישור לפתיחת קורס ספציפי בפועל. במסגרת שלב זה, ולאחר שהתגבשה קבוצת תלמידים עבור קורס ספציפי, על בית הספר להגיש בקשה לאישור פתיחת קורס שבה יש לכלול תאריכי פתיחת וסיום משוערים, מערכת שעות מפורטת של הקורס, מס' מועמדים בכיתה, שמות המורים ומקצוע ההוראה. לאחר בחינת כל הממצאים הרלוונטיים ועמידת בית הספר בכל הדרישות וקבלת אישור הממונה המחוזי, מונפק לבית הספר מספר פעולה ואישור הממונה על פתיחת הקורס בפועל.

18. יודגש כי אישור ההכרה/הפיקוח שכונה על ידי גב' בן הרוש כאישור עקרוני או ראשוני, אינו מעניק לבית הספר אפשרות להפעיל או לפתוח קורס כלשהו, וכי בית ספר עסקי יהיה זכאי להכרה/פיקוח כאמור רק לאחר פנייה יזומה מטעמו לאגף, בבקשה לקבלת מספר פעולה, ועמידה בתנאים כמתואר בסעיף 17 לעיל. רק לאחר שלב זה, יוטל פיקוח מקצועי על בית הספר והקורס יקבל הכרה מטעם משרד התמ"ת.

19. בענייננו התברר כי לאחר שקיבלה את אישור ההכרה/הפיקוח של משרד התמ"ת לידיה, לא פנתה המכללה למשרד התמ"ת בבקשה לקבלת מספר פעולה, ופתחה את קורס האופטיקה

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 6804-12-08 בונפרד ואח' נ' המכללה לחשמל בע"מ ואח'

סוג 2 וניהלה אותו במשך שנה ושלושה חודשים ללא כל פיקוח ו/או ידיעה מטעם משרד התמ"ת, וכל זאת בהסתמך על אישור ההכרה/הפיקוח האמור שהוצג על ידה בפני התובעים, ושבו נרשם בהאי לישנא "ניתן בזה אישור הטלת פיקוח משרדנו על קורסים במקצועות". אלא מאי, הסתבר כפי שצוין לעיל, כי אישור זה אינו אישור הכרה במשמעותו הרגילה והמקובלת של מושג זה, אלא אישור ראשוני שכפוף למילוי התחייבויות נוספות של המכללה כלפי המשרד, התחייבויות אשר לא מולאו על ידה. עוד התברר כי בעקבות מתן אישור ההכרה הנ"ל, פרסם משרד התמ"ת באתר הרשמי שלו באינטרנט, כי קורס האופטיקה סוג 2 המופעל על ידי המכללה כלול ברשימת המקצועות מאושרי הפיקוח מטעמו.

20. בנסיבות אלה טענו התובעים כאמור כי הנתבעת אחראית כלפיהם בגין הצגת מצג רשלני ו/או מטעה בדבר קיום פיקוח מקצועי מטעמה על הקורס, וכי אלמלא מצג זה הם לא היו נרשמים למכללה, וכפועל יוצא מכך לא היה נגרם להם הנזק הנטען. לעומתם טענה הנתבעת כי הנזק הנטען הינו נזק רחוק שאירע לתובעים כתוצאה מקריסתה הכלכלית של המכללה ולא כתוצאה מאי הטלת פיקוח מקצועי על ידה, ומשכך, לא קיים קשר סיבתי בין נזק נטען זה לבין המעשים הרשלניים שמיוחסים לה כאמור.

21. דיון
אתחיל ואומר כי מקובלת עלי טענתה של הנתבעת שלפיה אין היא יכולה לשמש כמבטחת על עסקים פרטיים, וכי במקרה דנן, היא לא ערבה לחוסנה הכלכלי ו/או ליציבותה הפיננסית של המכללה. כמו כן מקובלת עלי טענתה שלפיה הנזק שנגרם לתובעים מקורו בשימוש לרעה שנעשה על ידי הנתבע באישור הפיקוח, והצגת מצג השווא על ידו לגבי קיום הכרה של המכללה מטעם משרד התמ"ת לגבי קורס אופטיקה סוג 2.

יחד עם זאת, לא שוכנעתי כי הנתבעת פטורה מאחריות כלפי התובעים בגין הנזקים שנגרמו להם, שכן לעניות דעתי, אף היא תרמה בהתנהגותה הרשלנית, אשר התבטאה בפרסום מידע מטעה באינטרנט ובהנפקת אישור ההכרה למכללה, להתרחשות הנזק הנטען. להלן אבהיר את עמדתי.

22. היקף הביקורת על החלטות הנתבעת

"כלל הוא, כי רשויות המינהל, ככל אדם או תאגיד אחר, עשויות לחוב בניזקין בשל פעילותן ואינן נהנות ככלל מחסינות מוגדרת ומוחלטת מפני תביעות בעילה של רשלנות" (ראה ע"א 1617/04 כים ניר שירותי תעופה בע"מ ואח' נ' הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ, פורסם בנבו). ככל שהפעולה המבוקרת נמצאת במתחם שיקול הדעת הרחב של

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 6804-12-08 בונפרד ואח' נ' המכללה לחשמל בע"מ ואח'

הרשות, נקודת המוצא היא שהרשות לא תחוב בנזיקין, למעט מקרים חריגים. כך נפסק
בע"א 915/91 מדינת ישראל נ' יצחק לוי ואח', פ"ד מח (3), 45 (להלן "פסק דין לוי"), שבו
אמר כב' הנשיא (בדימוס) שמגר את הדברים הבאים:

**"מכלול הטיעונים שפורטו מצביעים על הצורך לנקוט יתר
זהירות ביחס לתביעות רשלנות נגד המדינה, אם אלו עוסקות
בהחלטות רשות שלטונית הכרוכות בהפעלת שיקול-דעת רחב.
המבחנים הנזיקיים הרגילים, שאותם מיישם בית המשפט
הבודק תביעות רשלנות, אינם עונים על הקשיים המיוחדים
שמציבות סיטואציות אלו, ושיקולי מדיניות מחייבים ריסון
בהטלת אחריות על המדינה."**

אולם אין זה המקרה שבפנינו, שכן הפעולות העומדות למבחן הביקורת השיפוטית הן
הפרסום שנעשה על ידי הנתבעת באתר הרשמי שלה באינטרנט, והנפקת אישור
הכרה/פיקוח למכללה בנסיבות שתוארו לעיל. פעולות אלה, למרות שהן נסמכות על שיקול
דעת של הרשות, אין הן נופלות בגדר פעולות הנמצאות במתחם שיקול דעת הרחב של
הרשות, שכן החלטה לגביהן אינה מערבת שיקולים מורכבים או שיקולים רחבים של
מדיניות, ומשכך, אין הן חסינות מפני אחריות נזיקית למקרה ויוכח כי הן נעשו ברשלנות.
אולם בטרם תידון סוגיה זו, יש לבחון תחילה אם הנתבעת חבה חובת זהירות כלפי
התובעים.

23. חובת הזהירות

מן המפורסמות הוא שלשם הטלת אחריות בגין עוולת הרשלנות יש לקבוע תחילה האם
חלה חובת זהירות. חובת זהירות כאמור תחול בין הנתבעת לתובעים בענייננו, בהתקיים
שלושה יסודות: צפיות, יחסי "שכנות" או "קירבה" בין המזיק לניזוק, ושיקולים של
מדיניות שיפוטית המצדדים בקיומה של חובה כאמור מטעמים של צדק, הגינות וסבירות
(ראה פסק דין לוי, וע"א 2625/02 סילביו נחום נ' רחל דורנבאום ואח', פ"ד נח (3), 385).

לדידי, שאלת קיומה של הצפיות הטכנית והצפויות הנורמטיבית אינה יכולה להיות
במחלוקת בענייננו, שכן הנתבעת, כמו כל רשות שלטונית אחרת, יכולה היתה לצפות,
וצריכה היתה לצפות, כי שימוש רשלני בהצגת מידע באתר הרשמי שלה ו/או במסמכים
המונפקים על ידה, עלול לגרום נזק למי שמסתמך על מידע זה, ובהקשר זה הנני מפנה לע"א
862/80 עיריית חדרה נ' אהרון זוהר ואח', פ"ד לז (3), 757 שבו נקבע כי "הגוף השלטוני
צריך לצפות, ששימוש או אי-שימוש רשלני בכוחותיו עשויים לגרום נזק" (ראה גם ע"א
1639/01 קיבוץ מעיין צבי נ' יצחק קרישוב ואח', פ"ד נח (5), 215).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 6804-12-08 בונפרד ואח' נ' המכללה לחשמל בע"מ ואח'

24. אולם, על מנת שתתגבש חובת זהירות, לא די בקיומה של צפיות טכנית ונורמטיבית, אלא יש להוכיח קיומם של יחסי "שכנות" או "קירבה" בין הניזוק למזיק.

לטענת הנתבעת, לא מתקיימים בינה לבין התובעים יחסי קירבה כאמור. אולם, אינני מקבלת טענה זו, שכן כבר נפסק כי גורם ההסתמכות יכול להקים זיקה של "קירבה" בין ניזוק למזיק המטילה על האחרון חובת זהירות, ובלבד שההסתמכות היתה צפויה, מוצדקת וסבירה. בע"א 209/85 עיריית קרית-אתא ואח' נ' אילנקו בע"מ, פ"ד מב (1), 190, נאמרו בהקשר זה הדברים הבאים:

"בין אם הייתה חובה למסור את המידע ובין אם לאו, הרי משבחר בעל המידע למסרו (גם אם לא היה חייב לעשות כן) ובידעו כי מקבלו יסתמך עליו, והסתמכות זו מוצדקת וסבירה בנסיבות העניין, כי אז מוטלת עליו חובה שלא להתרשל, כדרישה נורמטיבית להתנהגות סבירה (204 א-ב). (5) הפרת חובת זהירות זו תגרור אחריה אחריות ברשלנות בנזיקין כלפי חוג האנשים, אשר היה צפוי וידוע בעת מתן המידע, כי יסתמכו עליו, ובגובה הנזק אשר ניתן היה לצפותו בעת שניתן המידע (203 ז - 204 א)."

גם בפסק דין לוי התייחס כב' הנשיא שמגר ליחס האינדוקטיבי בין יסוד "הקירבה" לכלל ההסתמכות באומרו:

"הקטיגוריות לבדיקת "קירבה" שהוצגו אינן ממצות את נושא "השכנות". כך, למשל, קיומה של הסתמכות, ובלבד שהמדובר בהסתמכות סבירה, מצביע בדרך כלל על קיומה של "קירבה" בין הצדדים, גם מקום שאחרת היו אלה נחשבים רחוקים. משמע, הסתמכות הופכת יחסים שאחרת היו מסווגים כרחוקים – ל"קרובים" במובן המשפטי. דוגמה לכך מצויה בסוגיה של תביעות המתבססות על קיומו של מצג שווא רשלני."

בענייננו, המכללה פרסמה מידע באתר הרשמי שלה באינטרנט בודעה כי כלל הציבור ובכללם התובעים יסתמכו על מידע זה. למותר לציין כי הסתמכות זו הינה צפויה, סבירה ומוצדקת. מצב דברים זה מקים זיקה של קרבה בין התובעים לנתבעת המטיל על האחרונה חובה שלא להתרשל במסירת מידע על ידה.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 08-12-6804 בונפרד ואח' נ' המכללה לחשמל בע"מ ואח'

25. לעניין הנפקת אישור ההכרה/הפיקוח, אין מחלוקת כי אישור זה ניתן למכללה, והשאלה שנשאלת היא, האם הנתבעת חבה לגביו בחובת זהירות כלפי התובעים, ובמילים אחרות, האם התובעים נמנים על חוג האנשים שהנתבעת היתה יכולה לצפות, והיתה צריכה לצפות, כי יסתמכו עליו?

התשובה לכך הינה חיובית, שכן כבר נפסק כי יש להביא בחשבון, בתחום הצפיות, שהמידע יכוון לצד שלישי, שהינו בעל אינטרס במידע זה (ראה ע"א 80/87 יוסף זלסקי ואח' נ' הוועדה המקומית לתכנון ולבניה ראשון לציון, פ"ד מה (4), 604, וע"א 5302/93 בנק מסד בע"מ נ' מרדכי לויט ואח', פ"ד נא (4), 591).

אשר על כן, הנני קובעת כי בין הנתבעת לתובעים מתקיימים יחסי קירבה, הן בהתייחס למידע שפורסם באתר הרשמי והן בהתייחס למידע שהופיע באישור ההכרה/הפיקוח, שמכוחם חלה על הנתבעת חובת זהירות כלפיהם.

26. האם קיימים שיקולי מדיניות שיפוטית השוללים את ההכרה בקיומה של חובה כאמור?

הצגת מידע מלא ומהימן על ידי רשות שלטונית הינו ערך חשוב הראוי להגנה, ולא שוכנעתי בקיומם של שיקולים המצדיקים אי התערבות שיפוטית בעיצוב חובת הזהירות שתכליתה הגנה על ערך זה. למותר לציין כי שיקולי עלות מול תועלת, והחשש מפני יצירת נטל כספי כבד על הנתבעת אינם מתקיימים בענייננו, ואף אם הם מתקיימים, הרי הם אינם יכולים להיות שקולים כנגד הצורך בהגנה על ערך חשוב זה.

אשר על כן לא שוכנעתי בקיומם של שיקולים השוללים הכרה בחובת זהירות כאמור.

27. המסקנה מכל האמור לעיל היא שהנתבעת חבה חובת זהירות כלפי התובעים, והשאלה שנשאלת עתה היא, האם היא הפרה חובה זו, ובמילים אחרות האם התרשלה הנתבעת כלפי התובעים?

28. יסוד ההתרשלות

יסוד ההתרשלות נבחן על פי אמת מידה אובייקטיבי של זהירות סבירה, וכל סטייה מסטנדרט זהירות זה, יחשב להתרשלות.

בענייננו, הנתבעת פרסמה באתר הרשמי שלה באינטרנט מידע לפיו המכללה הינה בעלת הכרה מטעמה. בנוסף, הנפיקה אישור על הפעלת פיקוח מקצועי שבו נרשם כי מוטל פיקוח

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 6804-12-08 בונפרד ואח' נ' המכללה לחשמל בע"מ ואח'

מקצועי מטעמה על קורסים שונים במכללה, וביניהם קורס אופטיקה סוג 2. אלא מאי, הסתבר כאמור כי ההכרה אינה הכרה והפיקוח אינו פיקוח, שכן לדברי הנתבעת, ההכרה הינה הכרה ראשונית שאינה מגיעה לכדי הכרה ממשית על כל המשתמע מכך אלא בהתקיים תנאים נוספים, והפיקוח הינו פיקוח תיאורטי עד לקיום התחייבויות נוספות מטעם המכללה. יוצא אפוא שהנתבעת פרסמה מידע לא מלא ולא מדויק, ביודעה כי מידע זה מופנה לכלל הציבור. בכך היא הפרה את חובת הזהירות המוטלת עליה במסירת מידע, והציגה מצג רשלני כלפי כלל הציבור ובכללם התובעים, בדבר קיום הכרה במכללה מטעמה.

29. הנתבעת טענה כי אין המדובר במסירת מידע מטעה או רשלני מטעמה, והפנתה לנוהל שפורסם לטענתה באתר הרשמי שלה והמפרט את הליך קבלת הכרה/פיקוח ואת המטלות המוטלות על בית ספר עסקי בהקשר זה (ראה סעיף 15 לעיל). לטענתה, המעיין בנוהל זה יכול לעמוד על המשמעות המעשית של הליך מתן הכרה לבית ספר עסקי, ויכול לדעת כי המדובר באישור הכרה "ראשוני". אולם מלבד העובדה שנוהל זה כולל מידע מייגע המתפרס על פני עשרות עמודים ושאינו תמיד נהיר ופשוט לקורא הסביר, לא הוכח כי נוהל זה פורסם באתר הרשמי שלה בתקופה הרלוונטית לתביעה, מה שמצדד בטענת התובעים כי נוהל זה לא הועמד לעיון הציבור בכלל, ולעיונם בפרט, עובר להרשמה.

30. ולעניין אישור הפיקוח, הנתבעת הפנתה להערה שהופיעה בתחתית האישור ובה נרשם כי אישור זה "כפוף למילוי אחר התנאים בכתב ההתחייבות שעליו חתמה המכללה", וטענה כי די בהערה זו בכדי ללמד כי מדובר באישור פיקוח ראשוני.

אינני מקבלת את טענתה הנ"ל של הנתבעת משני טעמים: האחד הוא שהנתבעת לא הוכיחה את טענתה שלפיה כתב ההתחייבות המדובר, הועמד לעיונו של כלל הציבור. הטעם השני נעוץ בכך שהנתבעת הכתירה את האישור בכותרת "אישור הפעלת פיקוח מקצועי" וציינה בו בהאי לישנא כי **ניתן בזה אישור הטלת פיקוח משרדנו על קורסים במקצועות**. ניסיונה להיתלות בהערה הרשומה בסוף המסמך על מנת להרחיק ממנה כל אחריות בגין הוצאת האישור בצורתו הנוכחית, ולהטיל את כובד האחריות על ציבור הנרשמים, אינו מוצדק, שכן אין זה מתקבל על הדעת לצפות מכלל הנרשמים לדקדק בתוכן האישור כאשר מוצגת בפניהם תעודה הנושאת **באותיות גדולות ובולטות** את שם הנתבעת, שם המכללה והאישור על הטלת פיקוח מקצועי. בנוסף, העברת נטל זה, קרי בדיקת "תקפותו" של האישור, על ציבור הנרשמים אינה סבירה, הואיל והיא מטילה עליו מטלות שאין בכוחו לשאת בהן, שכן, הכיצד יידע ציבור הנרשמים, בהנחה שכתב ההתחייבות פורסם על ידי הנתבעת, אם המכללה עמדה בהתחייבויותיה הנ"ל, ומהם הכלים העומדים לרשותו בכדי לפקח על מילוי התחייבויות אלה על ידי המכללה!!

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 6804-12-08 בונפרד ואח' נ' המכללה לחשמל בע"מ ואח'

31.

המסקנה העולה מכל האמור לעיל היא שהנתבעת הציגה באתר הרשמי שלה ובאישור ההכרה/הפיקוח מידע חלקי ולא מדויק בנושא ההכרה והפיקוח, כאשר ידעה ו/או היתה צריכה לדעת כי כלל הנרשמים יסתמכו על מידע זה. לא הרי חובת הזהירות המוטלת על רשות שלטונית בפרסום מידע כהרי חובת הזהירות המוטלת על יחיד בפרסום מידע, הן לאור "חזקת המהימנות" הנלווית למידע הנמסר על ידי רשות שלטונית, והן בשל מעגל ההסתמכות הרחב על מידע זה. הנתבעת הציגה מצג שהמכללה זוכה להכרה ולפיקוח מטעמה כאשר היא ידעה שההכרה הינה ראשונית והפיקוח הוא תיאורטי בשלב הזה. סברה הנתבעת כי טרם בשלה העת למתן הכרה ו/או אישור פיקוח מקצועי מטעמה עד לאחר שיקוימו התחייבויות נוספות על ידי המכללה, היה עליה להעמיד עובדות אלה לידיעת כלל הציבור בצורה מפורשת וברורה באתר שלה, ולהימנע מהנפקת אישור שכותרו אישור על הפעלת פיקוח מקצועי והאומר בהאי לישנא כי ניתן בזה אישור הטלת פיקוח משרדנו על קורסים במקצועות, וזאת עד להשלמת ההתחייבויות ו/או התנאים הנ"ל, וזאת לו מהטעם שהיתה צריכה לצפות כי ייעשה שימוש לרעה באישור זה על ידי מאן דהו, וכי ייגרם נזק לצדדים שלישיים מכח גורם הסתמכות, וזאת כפי שקרה בפועל.

אשר על כן הנני קובעת כי הנתבעת פעלה בחוסר זהירות והתרשלה בהצגת המידע על ידה, הן באתר הרשמי והן באישור ההכרה/הפיקוח, ובכך עוולה כלפי התובעים בהצגת מצג רשלני.

32.

יסוד הנזק

כידוע, על מנת שיתגבשו כל יסודותיה של עוולת הרשלנות, אין די בקביעת יסוד ההתרשלות, אלא יש להוכיח כי קיים קשר סיבתי, הן עובדתי והן משפטי, בין ההתרשלות לבין הנזק, וזוהי השאלה המתעוררת במלוא כובד משקלה בתביעה דנן.

המבחן לקיומו של קשר סיבתי עובדתי הוא, כי הפרת החובה מהווה גורם, אשר בלעדיו אין, כלומר, שללא הפרת החובה לא היה הנזק נגרם (ע"א 145/80 שלמה ועקנין נ' המועצה המקומית, בית שמש, פ"ד לו (1), 113). בענייננו, קשר זה מתקיים, שכן, אלמלא המצג הרשלני של הנתבעת, התובעים לא היו נרשמים למכללה, ולא היה נגרם להם הנזק הנטען.

33.

אולם עיקר המחלוקת היא בקיומו או אי קיומו של קשר סיבתי משפטי, שכן הנתבעת טענה לכל אורך הדרך כי היא לא ערבה לחוסנה הכלכלי של המכללה, וכי הנזק שאירע לתובעים לא נגרם כתוצאה מאי הטלת פיקוח ו/או הכרה על ידה, אלא כתוצאה מקריסתה הכלכלית של המכללה, ומשכך, לא מתקיים קשר סיבתי בין ההתרשלות המיוחסת לה לבין הנזק הנטען.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 6804-12-08 בונפרד ואח' נ' המכללה לחשמל בע"מ ואח'

34. שקלתי בכובד ראש את טענתה הנ"ל של הנתבעת ולא יכולתי להסכים עימה באופן מלא.

הפסיקה קבעה שלושה מבחנים חלופיים לבחינת קיומו של קשר סיבתי משפטי בין המעשה הרשלני המיוחס למזיק לבין הנזק הנטען על ידי הניזוק. המבחן הראשון הוא מבחן צפיות הנזק, ובגדרו נשאלה השאלה, האם המזיק, כאדם סביר, צריך היה לצפות, כי התרשלות שלו תביא לנזקו של הניזוק. המבחן השני הוא מבחן הסיכון ובגדרו נבחנת השאלה, האם התוצאה המזיקה היא בתחום הסיכון שיצרה התנהגותו של מזיק. המבחן השלישי הוא מבחן השכל הישר שבמסגרתו נבחנת השאלה, האם כל התכונות, המציינות את הרשלנות שבהתנהגות המזיק, תרמו בפועל להתהוות התוצאה המזיקה (ראה ע"א 576/81 **אילן בן שמעון נ' אלי ברדה ואח'**, פ"ד לח (3), 1).

35. המבחן השלט בעולת הרשלנות הוא מבחן הצפיות. אולם לצורך בחינת השאלה האם היה על המזיק לצפות את הנזק שאירע בפועל, ניתן להיעזר במבחן הסיכון שעל פיו יש לבחון מהו הסיכון שיצרה התנהגותה הרשלנית של הנתבעת, והאם הנזק שבו מדובר מצוי "בתחום הסיכון שמפניו ביקש המחוקק להגן" (ראה דברי כב' השופט אור בע"א 8109/95 **קרנית, קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים נ' שולמית גינת**, פ"ד נב (2), 637). סיכון שהמחוקק ביקש להגן מפניו, הוא סיכון המצוי במתחם הצפיות (ראה י. גלעד "**הסיבתיות במשפט הנזיקין הישראלי-בחינה מחודשת**" משפטים יד (תשמ"ד-תשמ"ה) 15, 31).

36. בענייננו, חוק פיקוח על בתי ספר, תשכ"ט-1969, קובע מבחנים למתן רשיון לבית ספר (להלן "**חוק הפיקוח**"). בסעיף 9 בו נקבע כי לא ייתן המנהל הכללי רשיון אלא אם הוא סבור כי תובטח רמה בעניינים שונים וביניהם "**הבסיס הכספי לקיום בית הספר**". בסעיף 1ב (ב) לכללי פיקוח על בתי-ספר (מבחנים למתן רשיונות), תשל"א-1971, שהותקנו מכח סעיף 9(ב) לחוק הפיקוח הנ"ל (להלן "**כללי הפיקוח**"), נקבע כי בבית ספר שבו ניתנים קורסים להכשרה מקצועית יחולו מבחנים הכוללים בין היתר, ניהול ספרי חשבונות תקינים, וכיסוי ההשקעות וההוצאות השוטפות של בית הספר לשנה אחת לפחות, לרבות משכורות העובדים וזכויותיהם הסוציאליות.

יוצא אפוא שהמחוקק ראה לנגד עיניו את החובה להבטיח בסיס כספי לקיום בית הספר, כתנאי למתן הכרה או רשיון לבית ספר עסקי, וזאת על מנת להגן על ציבור הנרשמים ו/או הלומדים בו, מפני מצבים של ניצול לרעה או רמייה. זהו אחד הסיכונים שמפניו רצה המחוקק להגן, על ידי מתן הכרה ורשיון לבית ספר. אמנם, אין המדובר בחובת פיקוח רחבה וצמודה שיכולה להטיל על הנתבעת נטל כבד, אלא חובה להבטיח את הבסיס הכספי **לקיום** בית הספר, כלשון החוק.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 6804-12-08 בונפרד ואח' נ' המכללה לחשמל בע"מ ואח'

37. האם חוק הפיקוח חל בענייננו?

בבג"ץ 164/71 איחוד בתי-ספר טכניקום ואח' נ' שר החינוך והתרבות ואח', פ"ד כה (2), 611, נידונה השאלה אם חוק הפיקוח חל על העותרת הראשונה שניהלה שני בתי ספר שבהם לימדו מקצועות שונים, כמו חשמל, אלקטרוניקה ועוד. כב' השופט י. כהן השיב על שאלה זו בחיוב באומרו:

"אין מקום לספק, שכוונת המחוקק היתה להחיל את הפיקוח על בתי-ספר ללימוד מקצוע, כדוגמת בתי-ספר של העותרת, גם אם להוראת המקצוע איננה מתלווה הוראה בנושאים אחרים הרגילים בבתי-ספר תיכוניים. למגמה זו נותן המחוקק ביטוי, כשהוא מדבר ברישא של סעיף 2 על בתי-ספר שבהם "לומדים או מתחנכים" תלמידים. מטרת החוק היא להטיל פיקוח על בתי-ספר, כדי להבטיח תנאים נאותים מבחינות שונות, המפורטות בחוק. המבחינים למתן הרשיון פורטו בסעיף 9 של החוק, והם תכנית הלימודים, הכשרת סגל המורים, התאמת המבנה, בסיס כספי לקיום בית-הספר ועוד. אין כל סיבה סבירה מדוע לא יחול פיקוח זה על בתי-ספר ללימוד מקצוע ושטח זה של הוראה יישאר שדה הפקר. על-כן "חינוך על-יסודי" שבסעיף 2 כולל לימוד מקצוע, שלשם הקנייתו דרושה תשתית של ידיעות הניתנות כרגיל בבית-ספר יסודי. לפי פירוש זה, המתיישב הן עם המובן הרגיל והמקובל של המלים והן עם כוונת המחוקק, כלולים בתי-הספר של העותרת בתחומי תחולת החוק."

יוצא אפוא שחוק הפיקוח חל על המקרה בפנינו.

חיזוק נוסף לתחולתו של חוק הפיקוח בענייננו, מצוי בהוראת כלל 11 לכללי הפיקוח שצוטטו לעיל, ושענייננו בקביעת מבחנים הדרושים לצורך מתן הכרה לבית ספר. כלל 11 הנ"ל חל, על פי לשונו, על בית ספר שבו ניתנים קורסים להכשרה מקצועית, ועל קורסים "לבגירים, המסתיימים בבחינות ממשלתיות הנערכות על ידי האגף להכשרה מקצועית של משרד העבודה והרווחה" שהוא משרד התמ"ת היום (ראה כלל 11 (ב) לכללים הנ"ל).

המסקנה המתבקשת מהאמור היא שחוק הפיקוח חל על המקרה שפנינו.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 6804-12-08 בונפרד ואח' נ' המכללה לחשמל בע"מ ואח'

38. וחזרה לשאלה, האם מתקיים קשר סיבתי משפטי בענייננו, על פי המבחנים שצוינו לעיל?

לדידי, התשובה לכך הינה חיובית.

בזיקה למבחן הצפיות, הנתבעת היתה צריכה לצפות כי ניהול המכללה ללא פיקוח מטעמה עלול להביא למצב של קריסה. על חובת צפיות כאמור ניתן ללמוד מחוק הפיקוח אשר קבע כאמור, חובת זהירות המתבטאת בהבטחת בסיס כספי לקיום בית ספר, כתנאי למתן הכרה בו. למרות זאת, הנתבעת הנפיקה אישור הכרה/פיקוח המצביע לכאורה על קיום הכרה דה פקטו מטעמה על המכללה, ופרסמה מידע בהתאם באתר הרשמי שלה, למרות שמדובר בהכרה ראשונית לשיטתה. במצב נתון זה, הנתבעת היתה צריכה לצפות מחד, שצד שלישי ובענייננו התובעים, עלול להסתמך על המצג בדבר ההכרה ולהסיק ממנו על חוסנה הכלכלי של המכללה, ומאידך, היתה צריכה לצפות כי יעשה שימוש לרעה באישור הנ"ל, דבר שיגרום לפתיחת קורס ללא פיקוח מטעמה. יודגש, וכפי שהתברר מהעדויות, לאחר הנפקת אישור ההכרה/הפיקוח על ידה, הנתבעת לא ערכה שום בדיקה ו/או ביקורת מטעמה במכללה, ולא ביררה אודות השימוש ו/או אי השימוש שנעשה באישור הנ"ל על ידי המכללה, והמתינה עד לקבלת בקשה למספר פעולה מהמכללה, בקשה אשר לא הגיעה כלל לידיה. בתקופה זו, המכללה פתחה קורס וניהלה אותו **במשך שנה ושלושה חודשים**, בהתבסס על אישור ההכרה/הפיקוח, ללא ידיעת הנתבעת וללא פיקוח מטעמה, ובעניין זה, ועל הקשר בין פיקוח למצב פיננסי, ראוי לצטט את עדותה של המפקחת המקצועית גבי פולק שבה אמרה את הדברים הבאים:

"היא (קרי המכללה, הערה שלי, כ. ג') קיבלה את ההכרה ולא

פנתה למחוז למספר פעולה. אף אחד במחוז שלנו ולא אני

כמפקחת לא ידענו שהוא פתח קורס. אם לא ידענו, לא ידענו גם

ללוות אותו. אם היינו מלווים אותו, כנראה הסיפור היה שונה"

(עמ' 28 ש' 21-23) (ההדגשה אינה במקור)

יוצא אפוא שהנתבעת היתה צריכה לצפות כי הצגת המצגים על ידה כמתואר לעיל, עלול להביא נזק מהסוג הנתבע, היינו נזק שנגרם לתובעים עקב קריסתה של המכללה, ומשכך, הנני קובעת כי נזק זה היה בתחום צפיותה הנורמטיבית של הנתבעת.

40. ניתן להגיע למסקנה דומה גם על ידי החלת מבחן הסיכון. המחוקק צפה מצב של הפסקת פעילותו של בית ספר עסקי עקב מצב כלכלי, ולכן התנה את מתן הרישיון/ההכרה לבית ספר עסקי, בין היתר, בבדיקת "הבסיס הכספי לקיום בית הספר". זהו הסיכון שהמחוקק ביקש למנוע על ידי מתן הכרה מטעמו, ומשכך היה על הנתבעת לצפות להתרחשותו של נזק זה עקב הצגת המצג הרשלני בדבר קיום ההכרה.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 6804-12-08 בונפרד ואח' נ' המכללה לחשמל בע"מ ואח'

41. כאן המקום לציין כי מבדיקת הפסיקה עלה כי הנתבעת אכן נטלה חלק באחריות בגין קריסתה הכלכלית של המכללה, לגבי קורסים שזכו להכרה מטעמה, וסייעה לניזוקים להשלים את לימודיהם במכללות אחרות כנגד תשלום מופחת (ראה ת"א 4966/08 **דמיטרי סימוניאן ואח' נ' צבי שוורצמן ואח'**, פורסם בנבו). הדבר אך מחזק את המסקנה כי קריסתה הכלכלית של המכללה הינו נזק שהיה צריך להיות בגדר צפיותה הנורמטיבית של הנתבעת, ומשכך היא ראתה עצמה אחראית, ולו באופן חלקי, לנזק שנגרם לתלמידים עקב קריסתה הכלכלית של המכללה. אמנם בעניין סימוניאן הנ"ל היה מדובר בקורסים שזכו להכרה מטעם הנתבעת, אולם אין המצב שונה בענייננו, שכן הנתבעת הציגה את קורס האופטיקה סוג 2 כקורס בעל הכרה מטעמה, ומשכך, חבה היא כלפי התובעים בגין הנזק שנגרם להם עקב קריסתה של המכללה.

42. לגבי חובת בדיקת איתנות פיננסית, ראוי להפנות לעדותה של גב' בן הרוש, רכזת בכירה במשרד התמ"ת מחוז חיפה, שבה אמרה :

"ת. לא חשבתם במשרד על איזה שהוא מנגנון שיבטיח עמידה של המכללות בתנאים שלכם מבחינת הפקדה כספית או ערבות בנקאית?

ת. אנו כן בודקים איתנות פיננסית של מכללות החל משנת 2011 של גופים. למעשה, זה לפני שנת 2011. זה מאמצע שנת 2010. גוף שאינו מתאים מבחינת הקריטריונים שנקבעו ע"י המטה בירושלים, הוא לא מקבל מאיתנו פיקוח. איתנות פיננסית נבדקת אחת לשנה. זה לדעתי מאפריל 2010 שבו התחילו לבדוק. בדיקה זו כוללת מאזני מכללות שרו"ח יושב ובודק אותן. זה לא משהו שחשבנו במחוז, אלא זו מדיניות משרד.

ש. ולמה זה פתאום עלה עכשיו ולא מקודם?

ת. לא יודעת לומר בדיוק, אבל זו מדיניות המשרד" (עמ' 38 ש' 15-23).

דבריה הנ"ל אף הם מחזקים את המסקנה כי בדיקת איתנות פיננסית, הינו דבר הכרחי בחליך מתן הכרה/פיקוח.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 6804-12-08 בונפרד ואח' נ' המכללה לחשמל בע"מ ואח'

43. המסקנה היא אפוא שהנתבעת אחראית לנזקים שנגרמו לתובעים עקב התרשלותה, וכך
הנני קובעת.

45. יחד עם זאת, לא שוכנעתי כי יש להטיל על הנתבעת את מלוא האחריות בגין הנזקים
הנטענים, שכן, וכפי שצוין לעיל, נזקים אלה נגרמו גם עקב השימוש לרעה שנעשה על ידי
הנתבע באישור ההכרה/הפיקוח, ומצג השווא שהוצג על ידו בפני התובעים בדבר קיום
הכרה למכללה מטעם הנתבעת.

על כן, הנני מעמידה את אחריותה של הנתבעת כלפי התובעים על שיעור של 40%, ואת
אחריותם של המכללה והנתבע על 60%.

46. שיעור הנזק

התובעים שילמו למכללה סך של 25,000 ₪ כל אחד בגין שכר לימוד, למעט תובעים 4-7 שכל
זוג מביניהם שילם ביחד סך של 25,000 ש"ח (עקב הנחה שניתנה להם בהיותם בני זוג).

התובעים צירפו לתצהיריהם קבלות על תשלום הסכומים הנ"ל, ומשכך, הנני קובעת כי נזק
זה הוכח על ידם.

בנוסף נשאו התובעים בהוצאות נסיעה במשך שנה ושלושה חודשים, והנני מעמידה את
הפיצוי בגין רכיב זה על סך של 5,000 ₪ לכל אחד.

למרות שאין לי ספק כי לתובעים נגרמה עוגמת נפש לא מבוטלת בגין השתלשלות העניינים,
אלא שבנסיבות העניין, אינני פוסקת להם פיצוי בגין רכיב זה.

47. סוף דבר

לאור כל האמור לעיל, הנני מחליטה לקבל את התביעה של תובעים 2-8, ומחייבת את
הנתבעת מס' 3 לשלם להם את הסכומים כדלקמן:

לתובע מס' 2 סך של 12,000 ש"ח.

לתובע מס' 3 סך של 12,000 ש"ח.

לתובעים מס' 4 ו-5 ביחד, סך של 12,000 ש"ח.

לתובעים מס' 6 ו-7 ביחד, סך של 12,000 ש"ח.

לתובע מס' 8 סך של 12,000 ש"ח.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 6804-12-08 בונפרד ואח' נ' המכללה לחשמל בע"מ ואח'

הסכומים הנ"ל יישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד התשלום הממלא בפועל.

בנוסף תשלם הנתבעת מס' 3 לתובעים הנ"ל, אגרת משפט בשערוך ליום תשלומה בפועל, וכן שכ"ט עו"ד בסך של 10,000 ש"ח בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד התשלום המלא בפועל.

48. התביעה של תובע מס' 1 נדחית בזאת (ראה סעיף 10 לעיל).

49. התביעה כנגד נתבעים 1 ו-2 מתקבלת בזאת (ראה סעיף 10 לעיל), והנני מחייבת את הנתבעים הנ"ל, ביחד ולחוד, לשלם לתובעים 60% מהנזק שהוכח כאמור בסעיף 46 לעיל, לפי החלוקה המופיעה בסעיף 47 לעיל, וכן שכ"ט עו"ד בסך של 15,000 ש"ח בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד התשלום המלא בפועל.

ניתן היום, 15 מרץ 2012, בהעדר הצדדים.

כאמלה ג'דעון, שופטת